

A levegő nyomása függ a tengerszint feletti magasságtól. A lift emelkedésekor a külső légnyomás csökken, míg az üvegbe zárt levegő nyomása változatlan, mert a benedvesített pénzdarab jól zárja az üvegben levő levegőt. Elegendően nagy nyomáskülönbség esetén a nyomáskülönbségből adódó erő már meg tudja emelni a kétforintost. Ekkor levegő áramlik ki az üvegből, és a külső és belső nyomás kiegyenlítődik. A lift további emelkedésekor a folyamat újra lejátszódhat.

A fenti gondolatot számszerű becsléssel is indokolni kell. Vajon milyen magasságban játszódik le a folyamat? Elképzelhető, hogy jóval magasabbra kellene menni, mint amit lifttel egyáltalán elérhetünk.

A pénzdarabra felfelé a külső és belső nyomás különbségéből adódó erő hat, lefelé pedig a súlyerő, valamint a víz és a kétforintos között ható adhéziós erő.

Ismeretes, hogy ha emelkedünk, a légnyomás kb. 13 N/m^2 -rel csökken méterenként. Így az $A \approx 3,7 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2$ felületű pénzdarabra x méteres emelkedés hatására felfelé $4,8 \cdot 10^{-3}x \text{ N}$ erő hat.

A lefelé ható súlyerő a kétforintos vastagságának ($h \approx 1,5 \text{ mm}$) és sűrűségének ($\rho = 8 \cdot 10^3 \text{ kg/m}^3$) ismeretében $G \approx 4,5 \cdot 10^{-2} \text{ N}$.

A víz és a kétforintos között ható erőt a felületi feszültségből tudjuk meghatározni. $F_f = 2\alpha k$, ahol α a víz és a levegő közti felületi feszültség, k a kétforintos kerülete. Számadatokkal: $F_f \approx 5 \cdot 10^{-3} \text{ N}$.

A felfelé ható erőnek tehát $\approx 5 \cdot 10^{-2} \text{ N}$ nagyságú erőt kell legyőznie, azaz a $4,8 \cdot 10^{-3} x \text{ N} \geq 5 \cdot 10^{-2} \text{ N}$ egyenlőtlenségnek kell teljesülnie. Innen $x \geq 10,4 \text{ m}$, vagyis a jelenség várhatóan 10 m körüli magasságban tapasztalható először.

Megjegyzés. Hasonló jelenséget figyelhetünk meg akkor, amikor a pénzdarabbal lefedett üveget kézben tartjuk. Ezt azzal magyarázhatjuk, hogy a kezünk felmelegíti az üvegben levő levegőt és így növeli nyomását.